

Idrott, medier och ledarskap

Johan Gustafsson & Thomas Svensson

Tidigare studerande vid Coaching och Sport Management, Växjö universitet

Publicerad på Internet, www.idrottsforum.org (ISSN 1652-7224) 2004-10-26

Copyright © Johan Gustafsson & Thomas Svensson 2004. All rights reserved. Except for the quotation of short passages for the purposes of criticism and review, no part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the author.

Inledning

Ledarskap är en komplicerad social process. Att vara ledare handlar om så mycket mer än att formellt vara en titel vara den som leder en grupp. Kraven på en ledare är höga, att vara en skicklig ledare inom elitishockeyn ställer krav på att du skall vara marknadsinriktad och resultatnriktad samtidigt som du skall klara av att entusiasmera andra och ha visioner. Ledare verkställer sitt ledarskap på olika sätt beroende på vilka egenskaper de själva har. Krav från omgivningen samt hur man nått sin ledande position inverkar också på ledarskapet. (Bergengren 1998:7) Inom ishockeysporten odlas och vidmakthålls bilden av en bra ledare/tränare till stor del tack vare de bilder vi som idrottskonsumenter erhåller via massmedia. I massmedia är det elitidrotten och dess företrädare som sätter dagordningen. Opinionsbildningar för och mot olika ledare och deras ledarskap drivs ofta av medierna, som, om de inte driver opinionen, så ställer de utrymme till förfogande.

Idrotten är en komplex företeelse som har förändrats och kommer att förändras; det som avses med god idrott i en del av samhället är inte detsamma i en annan del. Andra begrepp inom idrotten såsom fusk, fair-play och klubbkänsla förändras även över tid och rum. Då svenska ishockeyspelare i större utsträckning anställdes som proffs i Nordamerika under 1970–1980 talet var det relativt vanligt förekommande med artiklar och reportage som förfärad sig över synen på spelarna som handelsvaror, spelare kunde tvingas byta klubb över en natt. Idag förekommer detta regelmässigt inom svensk ishockey (och inom andra lagidrotter).

Idrotten har genom åren anses vara något i grunden bra, en institution i samhället med danande, fostrande och hälsobefrämjande egenskaper. Vad detta syftar till, vad som är så bra med idrott, är inte något statiskt, av högre makt givet. Synen på idrottens utbildande uppdrag förändras även den över tid och rum. Att fostra ungdomsspelare är ett uttryck som låter gott, men att fostra eller dana är inte i grunden något som per automatik leder till något bra.

Ishockeysportens ledarskap som utövas av den formelle tränaren har av tradition en föreställning runt sig som ett auktoritärt ledarskap. Vad man inte får glömma är att synen på vad som anses vara auktoritärt är svävande beroende på vilken kultur och tidsperiod som studeras.

Synen på massmedia och dess funktion i ett samhälle är inte heller den statisk. Att vara tidningsutgivare för en regeringskritisk skrift i en diktatur har inte mycket gemensamt med att ge ut en ”skvallertidning” i Sverige.

Ledarskapet och ledarna som de framställs i media kommer vi i denna uppsats att jämföra med den bild av idrottsledarskap som idrotten via sina organisationer framställer i officiella riktlinjer.

Bakgrund

Vi har studerat Riksidrottsförbundets skrift *Idrotten vill*, för att frilägga den officiella bilden av idrottsledaren. Ishockeyförbundet har tagit fram en liknande skrift som de kallar *Ishockeyn vill*. Denna skrift bygger i mycket hög grad på *Idrotten vill*, därför utgår vi från den bredare *Idrotten vill*. Vi vill passa på att slå fast att vi utgått från avsnittet ”Prestationsinriktad idrott för vuxna”. RF har nämligen delat in idrotten i olika delar: Barnidrott, ungdomsidrott och vuxenidrott, dessutom delas ungdomsidrott och vuxenidrott in i prestationsinriktad tävlingsidrott och hälsoinriktad bredd och motionsidrott. Valet att utgå från avsnittet som i princip handlar om elitidrott beror på att det är medias syn på elitidrottens ledarskap vi studerar.

I det aktuella avsnittet ligger tonvikten på hur idrottens olika organisationer såsom föreningar, distriktsförbund, specialdistriktsförbund samt RF och SOK skall arbeta och ta ansvar för att plocka fram bra idrottsutövare. I inledningen finner vi följande stycke där ledare inkluderas i en större grupp benämnd funktionärer (markerat med fetstil av oss):

Elitidrotten utgör en liten del av den totala tävlingsidrotten, men är genom sitt uppmärksamhetsvärde ändå av stor betydelse för idrottsrörelsen. Idrottsliga framgångar för Sverige, svenska landslag, klubbar och idrottsutövare ger en positiv uppmärksamhet utomlands och stärker den nationella gemenskapen. Vi vill därför att svenska idrottsutövare och **funktionärer** ska hålla världsklass i många grenar. Elitidrott på hög nivå ger också oöverträffad underhållning och inspirerar barn och ungdomar att idrotta. Framgångsrika idrottsutövare kan genom sina prestationer och sitt uppträdande vara viktiga positiva förebilder för barn och ungdomar och värdefulla företrädare för vårt land. (*Idrotten vill* 1999:23).

Ledarrollen tenderar att hamna i skymundan i detta avsnitt, endast på två ställen nämns ledare, dessa stycken citeras nedan. Båda ligger under rubriken riktlinjer:

Resurser ska kraftsamlas för att genom gemensamt utvecklingsarbete göra det möjligt för aktiva och tränare att snabbt tillgodogöra sig nya rön inom forskningen och

intressanta erfarenheter från andra idrotter. Behovet av fortsatt satsning på forskning och utvecklingsarbete om kvinnor och idrott ur ett kvinnoperspektiv bör betonas (*Idrotten vill* 1999:25).

Tränare och ledningsgrupper inom förbund och föreningar ska erbjudas goda möjligheter att utveckla sin kompetens, såväl inom den egna idrotten som i samspel med ledare och tränare från andra idrotter. Utbildning i jämställdhetsfrågor ska ingå som ett moment i olika former av utbildning för kvinnliga och manliga ledare, tränare och anställd personal inom idrotten. (*Idrotten vill* 1999:25).

Syfte

Syftet med denna artikel är att granska hur ledarskapet framställs i tidningar i samband med SM-slutspelet i ishockey 2004, samt vilka faktorer som ligger till grund för denna framställning. Vi ämnar även jämföra tidningarnas bild av ishockeyledarskap med den bild som Riksidrottsförbundet och Svenska ishockeyförbundet sänder ut via sina riktlinjer. För ändamålet har vi valt ut tre kvällstidningar och två morgontidningar.

Vårt motiv till detta val grundar sig på att vi vill undersöka vilka egenskaper i ledarskapet som premieras respektive tillbakavisas, samt reflektera något över vilka mekanismer som ligger bakom. Avslutningsvis vill vi undersöka om massmedias bild av ledarskapet stämmer överens med hur ishockeyn själv, via idrottens generella och ishockeyns specifika måldokument, vill framställas.

Anledningen till valet av SM-slutspelet i ishockey beror till viss del på att vi är intresserade av ishockey och ledarskap. SM-slutspelet är en stor medial händelse som berör och intresserar väldigt många, vilket gör att TV och tidningar lämnar stort utrymme för rapportering av evenemanget och följaktligen ger oss mycket material att jobba med.

Frågeställningarna blir därför följande:

- Hur framställs ledarskapet i olika tidningar?
- Stämmer tidningarnas bild av ledarskap överens med den som ishockeyn själva vill förmedla?

Metod och tillvägagångssätt

För att besvara våra frågeställningar har vi valt att titta på *Aftonbladet*, *Expressen*, *GT Göteborgs-Posten* och *Jönköpings-Posten*. Metoden är kvalitativ textanalys av dessa fem tidningar där vi studerar varje nummer av respektive tidning för perioden som SM-slutspelet i ishockey pågick. Urvalet grundar sig på att vi ville titta på både tidningar som säljer lösnummer och tidningar med huvudsaklig försäljning via prenumeration d.v.s. både kvälls- och morgontidningar.

Förutom dessa fem tidningar har vi snappat upp en del information om och kring ledare och ledarskapet runt ishockeyn i allmänhet och SM-slutspelet i synnerhet.

I det avslutande avsnittet sammanfattas resultat och slutsatser av vår studie, som ursprungligen redovisats i en längre uppsats.

Resultat och slutsatser – en sammanfattande diskussion

Bilden av massmedia som företeelse och av tidningar är mångfacetterad. Denna omständighet kombinerad med spännvidden av synen på ledarskap och idrott leder till att en diskussion skulle kunna komma att bli väldigt urvattnad. Allt vad tidningar skriver och vad som sägs runt ledarskap kan ju förklaras med att det finns olika tolkningar och att tidningar bara ger folk vad folk vill ha. Trots detta kommer vi inte enbart hålla oss till de stora idrotterna i de stora tidningarna; om vi skulle göra detta får vi endast en utgångspunkt för diskussionen angående ledarskap, d.v.s. den som märks mest, och vad är det som säger att den bilden av ledare och ledarskap är rätt?

Synen på idrott har genom tiderna varit att det är en positiv företeelse. Idrotten lär oss ta hänsyn till andra, passa tider och lär oss sköta vår kropp på ett bra sätt. Kort sagt, idrotten fostrar oss till bra och dugliga samhällsmedborgare. Vad som är bra och dugligt har i och för sig ändrats över tid och rum, men idrotten har alltid garanterat goda värden i botten. Idag skulle man kunna tala om att den fina, goda idrotten och dess ledarskap är som bortblåst. För att visa detta tittar man på sportsidorna en dag och finner rubriker som: ”Nu är det krig”, ”Han tjänar 100 miljoner på en säsong”, ”Han kunde ha dött av tacklingen” etc. Att finna värden som står för helt andra saker än den fina omhuldande idrotten är inte speciellt svårt. Vad vill vi säga med denna diskussion? Att allt är nattsvart och att idrotten inte är bra? Nej, vi menar att det i stor utsträckning finns många bra värden kvar i idrotten och dess ledarskap, men vilka värden och uttalande säljer tidningar och skapar tittarsiffror? Medier av idag lever i en genomkommersialiserad värld där det gäller att tjäna pengar. Därav blir rubriker och texter vinklade mot det spektakulära. En parallell är politik och de rubriker partiledares olika uttalanden och personliga förhållanden skapar i medierna kontra partiernas officiella partiprogram.

De officiella organen inom idrotten, som RF och de olika specialidrottsförbunden, går en balansgång då de i sina verksamhetsprogram arbetar för att trycka fram den goda värdegrund i form av de fostrande värden som idrotten säger sig stå för, samtidigt som det handlar om att trycka fram idrotten som en samhällsföreteelse som skapar mervärde till sponsorer tack vare att idrotten och dess företrädare dagligen uppmärksammas i medier som framgångsrika. Denna balansakt har idrotten valt att klara på följande sätt: idrott för barn står för de goda fostrande värdena, prestationsinriktad tävlingsidrott för vuxna står för de kommersiella värdena. Övriga delar av idrotten såsom tävlingsidrott för ungdom och breddidrott för vuxna hamnar i en slags gråzon mittemellan de bägge ytterligheterna. Niklas Wikegård, elithockeylaget Djurgårdens tränare, säger i en intervju:

I ungdomsidrotten skall vi diskutera etik och moral regelbundet och det där med att vinna är inte så viktigt. Det går inte att jämföra med klubbarnas elitverksamhet. För oss handlar det bara om att vinna. Det är min enda uppgift när jag ställer mig i bålet. Självklart skall vi försöka vara goda förebilder men ute på isen gäller samma villkor för alla lag i elitserien. Elitidrotten idag drivs som företag och kraven blir därefter (*Dagens Nyheter* 14/3 2004).

För idrottsrörelsen har det genom åren, av känslomässiga och ekonomiska orsaker, varit viktigt att framstå som en folkrörelse, och på senare år framställer man sig som landets största. Ett av kraven för att få kalla sig folkrörelse är att man är självständig (Blom och Lindahl 1995:67).

Även massmedia har uppmärksammat idrottsrörelsen från första början. Det har dels varit en återspeglning av allmänhetens intresse, dels påverkat detta intresse. Gränsen mellan dessa två roller, det vill säga den opinionsspeglande och den opinionsbildande, framträder inte tydligt. I den påverkande rollen bidrar massmedia till att förstärka intresset för vissa delar av idrottslivet och omvänt att dämpa det för andra (Blom och Lindahl 1995:248).

När det gäller ledare och ledarskap i media, domineras bilden av sådana ledare som utövar ett auktoritärt och spektakulärt ledarskap med yviga gester och mycket skrikande. De som arbetar långsiktigt och med en mer social framtoning i sitt ledarskap kommer i skymundan, och, i vissa fall, förlöjligas. Detta gäller inte enbart ishockey; minns hur fotbollens förbundskapten Tommy Söderberg framställdes i början på sin anställning och jämför det med den skråniga och kontroversielle fotbollstränaren Peter Antoine.

Frågan är hur idrotten skall arbeta för att få ut bilden av en verksamhet där etik och moral skall diskuteras regelbundet. Att idrotten och dess företrädare som är vanligast förekommande i massmedia (utövare på elitnivå och tränare) arbetar aktivt för att få ut sina budskap i medier är helt klart. Svenska ishockeyförbundet har under de senaste åren arrangerat en form av "branschmessa" för ishockeyfolk i samband med Sweden Hockey Games. De två senaste åren har en av punkterna handlat om hur massmedia arbetar och hur tränare och andra inom svensk hockey skall tänka och agera för att föra fram sitt budskap i medierna. Som föreläsare har Leif Boork, elittränare, expertkommentator och krönikör i *Expressen*, samt TV-kommentatorn Arne Hegerfors anlitats. Boork menar att elitlagens tränare har en unik möjlighet i samhället genom att de, under säsong, har möjligheten att två-tre gånger per vecka mer eller mindre oemotsagda få säga vad de vill till journalister. Samhället menar Boork är alltmer mediainriktat, idrotten fyller en allt större del av medierna, därav är det viktigt för tränarna att tänka på hur och varför medierna agerar som de gör.

Tränaryrket är en profession, ett yrke. Det gäller för tränare att marknadsföra sig. Media jobbar enligt Hernes medielogik med enkla, konkreta saker. Mikael Anderssons uttalande där han försvarar våldsamt beteende av en av sina spelare gav trots allt en halvsida i Sveriges största sporttidning där Anderssons namn nämndes ett flertal gånger. En person

som arbetat med media som en del av vardagen under ett flertal år torde ha en ganska bra uppfattning om vad medierna vill ha för uttalande för att det ska uppmärksammas.

Frölundas tränare Janne Karlsson, som avancerade på karriärstegen från andretränare till huvudtränare under säsongen, hade under en del av slutspelet frostiga relationer med tidningarna beroende på att han vägrade uttala sig under presskonferenserna. Detta resulterade i att han som person belastades med negativa skrivelser. Exemplet Andersson och Karlsson visar på ledarskapets komplexitet. Det räcker inte att vara en bra tränare inom laget; marknadsföring av dig själv som person har stor betydelse för bilden som målas upp i media. Vid en jämförande granskning av Karlssons ickeuttalande, Mikael Anderssons uttalande och vad idrotten vill stå för i *Idrotten vill* är det enligt vårt förmenande bättre att förbli tyst än att komma med uttalanden likt Anderssons. Men i medierna hyllas den som skapar rubriker. Nu lyckades Karlsson i och för sig skapa rubriker genom sin tystnad.

Vi tror inte på något sätt att de ledare inom idrotten som märks mest i media har uppfattningen att idrott enbart är den elitinriktade delen av verksamheten. Problemet som vi ser det är att det till den övervägande delen är den delen av idrotten och ledarskapet som kommer fram i media. En del av förklaringen är medias arbetssätt, vilket i sin tur beror på den ekonomiska verklighet medieföretagen verkar i. Det synes rimligt att idrotten ser till att tränare, i ett tidigt stadium av deras tränar- och ledarutbildningar, i högre grad diskuterar mediebilderna av ledare, ledarskap och idrott i stort. Kommer det upp ledare till elitskiktet vars utbildning i högre grad handlat om vikten av hur idrotten framställs i media bör detta leda till en mer nyanserad bild av idrotten och ledarskapet. Att Wikegård i en intervju påpekar vikten av etiska och moraliska utgångspunkter i barn och ungdomsidrotten är ett gott tecken. Problemet är att den intervju där en elittränarens syn på idrotten i viss mån visar sig vara mer inriktad på den fostrande delen är ett undantag. Ett annat problem är inställningen hos ledare som likt Wikegård menar att allt som är viktigt under en match är att vinna. När Sveriges landslag i handboll förlorade VM-finalen 2001 slogs det upp stort i tidningarna att Ljubomir Vranjes i Sverige inte brutalt stoppade fransmannen som gjorde målet vilket ledde till förlängning, och så småningom att Frankrike vann.

Allt detta gick fruktansvärt fort och med facit i hand kan man tänka att om Ljubomir hade fällt fransmannen eller hindrat honom på något annat ojuste sätt, hade det aldrig blivit mål. Jag vill emellertid inte tänka på det viset och jag vill inte heller att spelarna i laget skall göra det. Hellre förlora än skada, brukar jag säga och det står jag för (Johansson och Simson 2001:150).

En anledning till ishockeyns aggressiva beteende bland spelare och ledare är dess historia. I ishockeyns hemland Kanada kom sportens popularisering, bland folket under mellankrigstiden, då den omskapades som en våldsam publiksport i gruv- och industristäder runt om i landet (Stark 2001:699). En av stjärnspelarna i det kanadensiska lag som hösten 1972 mötte Sovjetunionen, Phil Esposito, gav sin syn på matchserien.

That's when i realized we were in a war man. This isn't a game. This is a war and we'd better get ourselves together (<http://www.1972summitseries.com/pesposito.html>).

Företrädare för den ryska synen på ishockey gav uttryck för en helt annan uppfattning:

Det är min övertygelse att det inte finns plats för ojust spel inom ishockeyn. Tuffhet – inte brutalitet är nödvändig. Men jag betackar mig för slag bakom ryggen på domaren, skrämstaktik och liknande. Och här vill jag inskjuta att matcherna mot NHL-lagen är avsedda för att bevisa att vår korrekta spelstil motsvarar tidens krav och därför tilltalar publiken. Ishockey skall vara som ett skådespel, en teaterföreställning (Tichonov 1985:9).

Den sovjetiska ishockeyns grundidé vilade som så mycket annat i de kommunistiska öststaterna på att individen var underordnad kollektivet. Deras så många gånger överlägsna landslag kom att kallas ”The big red machine”, spelarna framställdes som robotar i media, disciplin och lojalitet mot laget, publiken och landet var viktigt för ledarna och spelarna.

Hur kopplas nu detta till bilden av ledarskap i media? Jo, svensk ishockeys bästa spelare har under mer än trettio års tid värvats till Nordamerika för att spela i proffsligan NHL. Där förordas och odlas en bild av ledare och spelare som gör allt, precis vad som helst för att vinna. Den auktoritära ledarstilen är den bild av ledare vi matas med av massmedia. Under det kalla kriget var den värsta mardrömmen för en svensk att Sovjetunionen skulle invadera landet, och bråkiga barn skrämde med bilder av Ragulin och Petrov. De spelare som spelat proffsishockey i Nordamerika påverkas naturligtvis av vad de upplever där borta, under årets SM-slutspel hade två lag tränare som spelat i NHL och flera klubbdirektörer och andra ledande personer inom svensk ishockey har varit proffs i NHL. Svensk idrott säger sig vara en folkrörelse och har säkert så varit en gång. Stora delar, eller för att tala klarspråk, den allra största delen är det kanske fortfarande, men det märks inte i medierna. Bilden i media är viktig för tränare och för idrotten som helhet. *Idrotten vill* blir i förhållande till de stora aktörerna och deras starka röster en blek viskning i jämförelse och kan lätt komma att uppfattas som en skrift som är framtagen för att plockas fram i de ögonblick då idrottens olika aktörer känner sig behöva något att visa upp.

Även om idrottens idé är att tävla och kora en segrare anser vi att de ledare som har tillträde till medierna, i form av intervjuoffer och experter, i större omfattning bör betona att det finns gränser för vad man kan göra för att vinna. Att elitidrotten påverkar barn och ungdomsidrotten märks väldigt ofta. Det är dags för idrottens maktstrukturer att i högre grad sätta press på elitidrotten så att de tar åt sig och marknadsför de värden som finns i barn, ungdoms och breddidrotten.

Problemet är att *Idrotten vill* och andra publikationer som *Ishockeyn vill* ges ut i långt mindre upplagor än medierna, som pumpar ut sina budskap om hur ledare och ledarskap i de framgångsrika idrotterna och lagen ser ut. För att nå ut med en mer human syn på dessa begrepp till de som skall delta (barn) samt de som skall betala (kommuner, stat,

sponsorer), är det nödvändigt att på något sätt gå vägen via media. *Idrotten vill* trycktes i första upplagan i 10 000 exemplar. *Aftonbladet* har en genomsnittlig utgivning på 440 000 exemplar varje dag.

Att den idrott och den syn på ledare och ledarskap som fokuserar på att vinna märks i medierna är med tanke på hur medier och idrotten fungerar helt normalt. Men hur skall den delen av idrotten som fokuserar på de fostrande grundläggande värdena som skall dana barn och ungdomar till dugliga samhällsmedborgare komma fram i informationsbruset? Vi menar att denna fråga är av yttersta vikt för idrottsrörelsen för att även i framtiden vara berättigad till att ta emot så stora bidrag från det allmänna. Ulf Jansson påpekar en intressant sak i sin självbiografi:

Vad jag ville säga om gamla tider jämfört med nya är att dagens journalister säkert har en mycket bättre utbildning i journalistik. De har fått lära sig att kritiskt granska idrottsrörelsen på ett helt annat sätt. Hos oss var det annorlunda. Vi var hundra procentigt lojala, förmodligen beroende på att vi hade dubbla roller, både som idrottsledare och skribenter. Vi sopade många problem under mattan, ville inte att de skulle komma till offentlig kännedom. /.../ idrottens idé fick aldrig ifrågasättas (Jansson 1999:32).

Är dagens sportjournalister mer kritiska till idrotten, som Jansson vill mena? Nej, är vårt svar, åtminstone inte i de stora kvällstidningsdrakarna, allt som oftast ser de till att hylla värden som inte med förstoringsglas eller stjärnkikare går att finna i *Idrotten vill*.

Referenser

Litteratur

- Bergengren, Maria (1998) *Organisation och ledarskap*. Stockholm: Bonniers
- Blom, K Arne och Lindroth, Jan (1995) *Idrottens Historia*. Malmö: Utbildningsproduktion AB
- Bourdieu, Pierre (1998) *Om televisionen följd av journalistikens herravälde*. Stockholm: Stehag
- Chelladurai, Packianathan (1999) *Human Resource Management in Sport and Recreation*. Champaign IL: Human Cinetics
- Coakley, Jay (2001) *Sport in society; international edition*. Singapore: McGraw-Hill
- Dunnley, Eric and Coakley, Jay (red) (2000) *Handbook of sport studies*. London: SAGE
- Engman, Ulf och Sandberg, Jonas (2000) *Ishockeyns tränarutbildningar*. Uppsatsarbete på C-nivå. Rapport nr 195, Idrottspedagogsprogrammet i Umeå
- Fahlström, Per Göran (2001) *Ishockeycoacher. En studie om rekrytering, arbete och ledarstil*. Umeå: Umeå Universitets tryckeri
- Goffman, Erving (1998) *Jaget och maskerna*. Kristianstad: Kristianstads Boktryckeri AB
- Hvitfelt, Håkan och Nygren, Gunnar (red) (2002) *På väg mot mediavärlden 2020*. Lund: Studentlitteratur

Jansson, Ulf (1999) *44 år som sportjournalist*, Halmstad: Sportförlaget
Lennerlöf, L (1991) *Chefsfunktioner och ledarstil. Arbetsledning i förändring*. Uddevalla:
Uddevalla Boktryckeri AB
Riksidrottsförbundet (1999) *Idrotten vill, verksamhetsidé och riktlinjer för idrottsrörelsen
in i 2000-talet*. RF:s kundservice
Sandlin, Tommy och Jansson, Ulf (1996) *Ett spel för livet*. Halmstad: Sportförlaget
Stark, Tobias (2001) *Pionjären, Polar'n och Poeten*. Ur *Historisk tidskrift* nr 4.
Stockholm: Elanders
Svedberg, Lars (2000) *Gruppsykologi*. Lund: Studentlitteratur
Svenska ishockeyförbundet (1998) *Ishockeyn vill*. Bjästa: CEWE-förlaget
Tichonov Viktor (1985) *Ryska Hockeyboken*. Stockholm: Rybook
Trost, Jan och Levin, Irene (1999) *Att förstå vardagen*. Lund: Studentlitteratur
Wallin, Ulf (2000) *Sporten i spalterna 1895-1995*. Ur *Nordicom-Information*, nr 1.
Göteborgs universitet

Tidningar

Aftonbladet, Expressen, GT, Göteborgs-Posten och Jönköpings-Posten under perioden 2
mars till 12 april, 2004
Dagens nyheter 14 februari, 2004

Tidskrifter

Hockey, nr 3. CEWE-förlaget. 2004
Hockey, nr 4. CEWE-förlaget 2004

Internet

http://www.coachen.se/Artiklar/04_april_tommy_sandlin.asp
<http://www.coachescorner.nu/Pages/pdf/Boork.pdf>
<http://www.1972summitseries.com/pesposito.html>

Muntlig källa

Olsson, Tobias (fil.dr. Medie- och kommunikationsvetenskap vid Lunds och Växjö
Universitet) *Föreläsning vid Växjö Universitet 4 december, 2002*. Ur Hernes, Gudmund
(red) (1978) *Det medievidde samfunn*, Oslo: Forhandlingsøkonomi og blandingsadmi-
nistrationsjon
Stark, Tobias (fil. mag. Historia vid Växjö Universitet)